

Hogyan lehet nyerni az adóhatósággal szemben áfa ügyekben! (2023.07.28)

Az Európai Unió Bírósága (EUB) 2020. szeptemberében két végzést is hozott az áfa levonási jog korlátozása körében. A Kúria korábban az 5/2016 (IX.26.) KMK véleményében foglalta össze a 2012. év után kialakult bírósági gyakorlatot. A NAV áfa határozataiban rendre erre hivatkozott:

„A Kúria egységes ítélezést folytat a tekintetben, hogy az adólevonási jog gyakorlásának kötelező feltétele a tartalmilag hiteles számla.”

Ezt a magyar joggyakorlatot vizsgálta felül az EUB először 2016-ban, majd 2020-ban és az EUB következetes joggyakorlatával ellentétesnek ítélte végzéseiben. Az EUB végzései azt is jelentik, hogy az elmúlt években áfa ügyekben hozott adóhatósági megállapítások szinte kivétel nélkül jogsértők, amikor az adóhatóság az adólevonási jog gyakorlását a számla tartalmi hitelességéhez kötötte.

Elsőként a Kúria reagált az EUB végzéseire. 2020. szeptemberétől áfa ügyekben rendre hatályon kívül helyezte a Törvényszékek – még adóhatóságnak igazat adó – ítéleteit. Ezt követően a korlátozott precedens jog intézményének köszönhetően már az elsőfokon ítélező Törvényszékek is hatályon kívül helyezték NAV „nem hiteles számlákra” hivatkozó határozatait. Ezeket a Törvényszéki ítéleteket a NAV megtámadta a Kúriánál, de rendre vesztett. Ezután már a NAV Fellebbviteli Igazgatósága és a NAV Központi Irányítása is követte a megváltozott bírósági joggyakorlatot. „Kakukktójásként” maradtak az elsőfokú adóhatóságok, ahol – figyelmen kívül hagyva a Bírósági Határozatok tárában közzétett Kúria határozatokat – továbbra is azt hangoztatták indoklásukban, hogy

„A Kúria egységes ítélezést folytat a tekintetben, hogy az adólevonási jog gyakorlásának kötelező feltétele a tartalmilag hiteles számla.”

A nyilvánvalóan jogsértő, valótlan indoklás mögött az áll, hogy áfa ügyekben a NAV rendre 200 százalékos adóbírságot állapít meg és feltételes adóbírság intézményére építve, tudatosan jogsértő határozatot hoz. Az ezzel szembeni leghatékonyabb fellépés lehetősége a jegyzőkönyvre tett észrevétel időpontjában nyílik meg. **A jegyzőkönyvre tett észrevételben már teljeskörű bizonyítást kell lefolytatni arra**

vonatkozóan, hogy az elsőfokú adóhatóság indoklása ellentétes az EUB végzései nyomán megváltozott Kúria joggyakorlattal.

A jegyzőkönyvet követő határozatban a NAV megismétli a jegyzőkönyvben foglaltakat, de ki kell térnie az észrevételben előadottakra. Itt a revizorok próbálják védeni jegyzőkönyvi megállapításukat, de **annyi „számárságot” írnak le kínjukban, hogy az „magaslabda” a fellebbezéshez.**

Összegezve: meg se próbáljunk egyezkedni a revizorokkal (ez a könyvelőkre jellemző). Meg kell várni a jegyzőkönyv elkészültét. Ezt követően kell megkeresni az adózási szakembert – lehetőleg okleveles adószakértőt és ne volt NAV dolgozót -, és a jegyzőkönyvre fellebbezés színvonalú észrevételt készíteni. Bár ettől még a határozat megállapítása nem fog megváltozni, de az észrevételre történő válaszok kiváló alapot adnak a fellebbezéshez. Az általam készített fellebbezések nagy része eredményes. Ehhez az szükséges, hogy a Kúria hármas besorolásának megfelelően a jegyzőkönyv azt állapítsa meg, hogy a gazdasági esemény megvalósult. Éppen ezért az elsőfokú adóhatóságok másik „kibújási kísérlete” az EUB végzések nyomán megvalósult joggyakorlat alól, hogy azt állítják, hogy nem valósult meg a gazdasági esemény. Egy ilyen konkrét ügy: fakitermelés történt, a Kormányhivatal visszaigazolta, hogy „tarvágás” és azt követő „újra telepítés” történt, de az elsőfokú adóhatóság azt állította, hogy **nem valósult meg a „tarvágás”**. Természetesen a NAV Fellebbviteli Igazgatósága visszadobta az ügyet elsőfokra. Ezt követhette a megváltozott Kúria joggyakorlatra hivatkozással érvelés.

A Kúria hármas besorolása az 5/2016. (IX.26.) KMK véleményében:

1.) Ha a számlában szereplő gazdasági esemény nem történt meg, akkor nem kell vizsgálni, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

2.) Ha a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlában szereplő felek között, akkor – a tényállás függvényében – vizsgálni lehet, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

3.) Ha a gazdasági esemény a számlában szereplő felek között megvalósult, de a számlakibocsátó (vagy az általa befogadott számla kibocsátója) csalárd magatartást valósított meg, az adóigazgatási eljárásban vizsgálni kell, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

Röviden a megváltozott joggyakorlat lényege: Az EUB végzései valójában összevonták a 2. és 3. esetkört. Eddig a NAV és a Kúria nem hitelesnek tekintette a számlát, ha az álláspontja szerint nem a felek között jött létre. A megváltozott joggyakorlat szerint a „nem hiteles” számla vélelméből okszerűen nem következik az adólevonási jog korlátozásának szükséges feltétele: az adóelkerülés (költségvetés károsodása) feltárása és annak bizonyítása, hogy a számlabefogadó tudta vagy tudnia kellett a számlakibocsátó által elkövetett adóelkerülésről.

A Pénzügyminisztérium szeret azzal dicsekedni, hogy az áfa-rést (adóelkerülést) sikerült 20 százalékról 5 százalékra csökkenteni. Csak azt hallgatja el, hogy ezt számos tudatosan jogsértő határozattal érte el a NAV. A 200 százalékos adóbírságot is gyakran cinikus indoklással támasztják alá:

„évek óta változatlanul érvényben lévő egyértelmű jogszabályt hagyott figyelmen kívül az adózó”.

Valóban évek óta egyértelmű, változatlan és következetes az EUB joggyakorlata áfa ügyekben, de ezt 2020. szeptemberéig a Kúria és az adóhatóság hagyta figyelmen kívül és nem az adózók.

Ki kell mondjuk: jelenleg a legnagyobb áfacsaló az elsőfokú adóhatóság!

Angyal József okleveles adószakértő, +36-20-9429-386,

www.angyalado.hu